

शब्द - 15

सप्तमी विभाक्ति - 1

सप्तमी शौचः ।

सप्तमन्तं शौचादिभिः प्राक्वत् ।

अत्रोष् शौचः - अत्रशौचः । इत्यादि ।
द्वितीयातृतीयेत्यादिभोगविभागादन्वयापि ।
तृतीयादि विभक्तानां प्रयोग वशात् सप्तम्या
शैपः

सप्तमन्त सुवन्त का 'शौच'

(चतुः) आदि के सुवन्त के साथ
समास होता है। उस समास को
तल्लुल्ल कहते हैं। उदाहरण के लिए
अत्रोष् शौचः (पाठ खेलने में चतुः)
इस विशद में सप्तमन्त सुवन्त
'अत्रोष्' का सुवन्त शौचः से
समास हो अत्रशौचः। रूप बनता है।
इस प्रकार अत्रोष् कितवः। से
अत्राकितवः। शौचः । अत्रोष् धूर्तः। से
अत्रधूर्त आदि अन्य रूप बनते हैं।

सिद्धशुक्लपक्ववन्त्यश्च । एतैः

सप्तमन्तं प्राक्वत् । सांकाश्यसिद्धः ।

आतपशुक्लः स्थालीपक्वः । पक्ववन्त्यः

ध्वाङ्. शौचः शौचः

ध्वाङ्. शौचवाचिना सह सप्तमन्तं समस्यते

निन्देशाम् । तीर्थे ध्वाङ्. शौच इव तीर्थे -

ध्वाङ्. शौचः । तीर्थे काकः

कृत्स्नसृष्टौ । सप्तम्यन्तं कृत्स्नप्रत्ययान्तः १
सह प्राग्वदाशुके । आसदेयम् सृष्टाम् ।
सृष्टौ शृष्टौ निभोगोपलकापार्थम् ।
पूर्वहिने गेयं साम् ।

संज्ञायाम् ।
सप्तम्यन्तं सुपा प्राग्वत् संज्ञायाम् ।
वाक्येन संज्ञानवगमान्निष्पत्तिसमासोऽयम् ।
अरप्येतिलकाः । वनेकत्रोरुकाः ।
(इलदन्तात् सप्तम्याः - इत्यलुक् ।

कृतेनादौ रात्रावमवाः ।
अह्वा, रात्रेश्चावमवाः सप्तम्यन्ताः ।
क्रान्तेन सह प्राग्वत् । पूर्वहिनश्चतम्,
अपररात्रकृतम् । अवमवशृष्टं किम् -
आहिव इष्टम्

तत्र इत्येतत्सप्तम्यन्तं
क्रान्तेन सह प्राग्वत् । तत्रभुक्तम् ।

शेषे । सप्तम्यन्तं क्रान्तेन प्राग्वत् -
निन्दायाम् । (अक्षपते कुलाक्षितं
त एतत् ।